

висновки щодо орієнтації на саморегулюючі ліберальні засади впровадження податкової системи свідчать про необхідність індивідуального, науково-обґрунтованого та зваженого підходу в контексті слідування нових течій філософії оподаткування, з врахуванням національної специфіки, ментального базису, а також історико-економічних передумов розвитку.

Література.

1. Гушан О.В. Проблеми і перспективи розвитку оподаткування в Україні / О. В. Гушан, А. Є. Громова // Молодий вчений. – 2017. – № 4. – С. 651-653.

2. Кравчук О. Кому на руку податки в Україні: європейські моделі та можливі альтернативи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://commons.com.ua/uk/komu-na-ruku-podatki-v-ukrayini-yevropejski-modeli-ta-mozhlivi-alternativi/>.

3. Линник О.І. Проблеми оподаткування підприємств в Україні / О. І. Линник, Л. С. Чернова // Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптimum–2013»: тр. 9-ї Міжнар. наук.-практ. конф., 3-5 грудня 2013 р. – Харків : НТУ «ХП», 2013. – С. 130-132.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ЗА ПРИНЦИПОМ «БАГАТИЙ ПЛАТИТЬ БІЛЬШЕ»

*Корнєєва О.М., Соколова А.П., Соломко Т.І., викладачі,
Харківський державний автомобільно-дорожній коледж*

Питання прогресивного оподаткування є одним із наріжних каменів лівої політичної програми, однак у мейнстрімному політичному дискурсі в Україні воно практично не обговорювалося. Основним аргументом на користь прогресивного оподаткування на рівні окремих суспільних систем є те, що дохід має спадну граничну корисність. Інакше кажучи, кожна наступна гривня має для індивіда меншу користь, ніж попередня.

В Україні існує плоска шкала оподаткування доходів фізичних осіб. Ставка податку становить 18 % і не залежить від суми доходу, який одержав платник податку. Тобто, і людина, що

одержує дохід в розмірі мінімальної заробітної плати, і людина, що одержує дохід мільйон гривень на місяць платять по 18 % від свого доходу. Адже, кожного місяця 18 % їхньої заробітної плати сплачується до бюджетів різних рівнів і це суттєво впливає на доходи більшості українських сімей, які в умовах постійного зростання цін та зниження рівня життя змушені рахувати кожную копійку свого доходу.

Ставки податку на доходи фізичних осіб в Європі є значно вищими. Максимальний податок на доходи фізичних осіб, що сплачується у Франції становить 75 %, у Канаді – 50 % та у Норвегії – 39 %. В цих країнах в податковій політиці зроблено ухил на вилучення максимальної частини доходу людини в бюджет. Але в європейських країнах середні зарплати складають декілька тисяч євро і вилучення значної частини їх доходу не призводить до критичного зниження рівня життя населення. Натомість, в держави з'являються великі ресурси для соціальної підтримки малозабезпечених, інвалідів та людей похилого віку, підтримки систем освіти, охорони здоров'я та соціального захисту на високому рівні, що забезпечує кожному мешканцю цих країн достойний рівень життя.

У Верховній Раді було зареєстровано законопроект про збільшення податку на доходи у залежності від рівня доходів. Представники бізнесу виступили проти збільшення податкового навантаження для сумлінних платників.

Законопроект №10066 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо запровадження прогресивної шкали оподаткування при сплаті податку на доходи фізичних осіб)» опубліковано на сайті Ради, його зареєстрували 19 лютого 2019 р. [2]. Законопроектом пропонується запровадити прогресивну шкалу ПДФО із максимальною ставкою податку 48%. Автори законопроекту пропонують «для відновлення соціальної справедливості» запровадити прогресивну шкалу оподаткування доходів фізичних осіб за принципом: «багатий платить більше».

Планується, що законопроект набере чинності з 01.01.2020р.

Ставки податку залежатимуть не від походження доходів, а від їх розміру. Пропонується встановити такі ставки:

- 5% – якщо дохід до 3 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (або 5 559,00 грн.);

- 15% – для доходу від 3 до 10 прожиткових мінімумів (від 5 559 – 18 530 грн.);
- 18% – для доходу від 10 до 20 прожиткових мінімумів (від 18 530 – 37 060 грн.);
- 22% – для доходу від 20 до 50 прожиткових мінімумів (від 37 060 – 92 650 грн.);
- 27% – для доходу від 50 до 100 прожиткових мінімумів (від 92 650 – 185 300 грн.);
- 33% – для доходу від 100 до 300 прожиткових мінімумів (від 185 300 – 555 900 грн.);
- 40% – для доходу від 300 до 500 прожиткових мінімумів (від 555 900 – 926 500 грн.);
- 48% – для доходу понад 500 прожиткових мінімумів (від 926 500 грн.);

Крім того, пропонується встановити ставку ПДФО у розмірі 0 % для осіб, що отримали доходи у вигляді заробітної плати до 1-го прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Таким чином, для малозабезпеченого населення податковий тягар трохи зменшиться. Це з одного боку, а з іншого, прогресивна шкала ставок за заробітними платами, які становлять вищий рівень, передбачає підвищення ставки. Вони в підсумку можуть стати тягарем для бізнесу, який вкористовує офіційно найману працю. Це пов'язано з тим, що, на відміну від державного ринку праці, у приватному секторі працівника наймають, як правило, на умовах погодження рівня щомісячного прибутку (фактичної виплати працівникові), а не доходу (фактичного нарахування на користь працівника).

Сама по собі концепція прогресивної ставки податку видається цілком слушною, однак усі питання пов'язані із конкретною її реалізацією, як то розміри ставок, кроки між рівнями ставок тощо є питаннями передусім економічної та політичної доцільності.

Література.

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

2. Пояснювальна записка до проекту Закону України №10066 від 19.02.2019р. «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо запровадження прогресивної шкали оподаткування при сплаті податку на доходи фізичних осіб)». URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GH7RM00A.html.

ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПІЛЬГИ В УКРАЇНІ

*Костяна О. В., к.е.н., доцент,
Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця*

Оподаткування податком на доходи фізичних осіб істотно впливає на рівень реальних доходів українців. Застосування механізму податкової соціальної пільги в деяких випадках дозволяє істотно знизити обсяги податкових платежів, а отже збільшити обсяги реальних доходів громадян. Відповідно до ПКУ платник податку має право на зменшення суми загального місячного оподаткованого доходу, отриманого від одного роботодавця у вигляді заробітної плати, на суму податкової соціальної пільги.

Механізм податкової соціальної пільги в Україні було впроваджено у 2004 р., до цього при оподаткуванні доходів громадян застосовувався неоподаткований мінімум, який дорівнював мінімальній заробітній платі.

На відміну від механізму неоподаткованого мінімуму, що застосовувався до заробітної плати будь-якого розміру, податкова соціальна пільга може бути використана лише до лімітованого розміру доходу. Відповідно до ПКУ пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 1 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 гривень [1].